

**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**КОМУНАЛЬНИЙ ПОЗАШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ
ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ»**

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
Кіровоградського обласного ЦДЮТ
Протокол від 12.09.2023 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
Кіровоградського обласного ЦДЮТ
від 13.09.2023 № 136

ПОЛОЖЕННЯ

**про академічну доброчесність та етику взаємовідносин учасників
освітнього процесу**

**комунального позашкільного навчального закладу
«Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості»**

Кропивницький 2023

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Поняття та види академічної доброчесності.....	4
3. Забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу.....	5
4. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності.....	7
5. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.....	10
6. Заключні положення.....	11

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про академічну доброчесність та етику взаємовідносин учасників освітнього процесу комунального позашкільного навчального закладу «Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості» (далі - Положення) закріплює норми та правила етичної поведінки (професійного спілкування між педагогічними працівниками здобувачами позашкільної освіти та їх батьками або особами, які їх замінюють) та академічної доброчесності.

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту освітнього закладу, Правил внутрішнього розпорядку, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних (локальних) актів Кіровоградського обласного ЦДЮТ.

1.3. Мета Положення полягає у дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності Кіровоградського обласного ЦДЮТ (освітній, науковій, виховній тощо), підтримки особливих взаємовідносин між педагогічними працівниками та здобувачами позашкільної освіти, запобігання порушення академічної доброчесності, підвищення довіри до результатів навчання, а також зростання авторитету закладу.

1.4. Педагогічні працівники та здобувачі позашкільної освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, творчого, особистісного потенціалу, підвищення престижу закладу, зобов'язуються дотримуватися вимог даного Положення.

1.5. Норми цього Положення закріплюють правила поведінки безпосередньо в освітній діяльності.

1.6. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу закладу.

1.7. Дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу гарантує довіру, прозорість та якість освітньої діяльності.

1.8. Контроль за дотримання всіма учасниками освітнього процесу Положення здійснюється робочою групою із проведення моніторингу та щорічного комплексного самооцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів у закладі.

1.9. Положення є складовою загальної нормативної бази Кіровоградського обласного ЦДЮТ і розміщується на офіційному сайті закладу.

2. ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту» правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження освітньої, наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, попередження порушень освітнього процесу.

2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в освітньому закладі необхідно дотримуватися наступних принципів:

- демократизм;
- законність;
- верховенства права;
- соціальна справедливість;
- пріоритет прав і свобод людини і громадянина;
- рівноправність;
- гарантування прав і свобод;
- прозорість;
- професіоналізм та компетентність;
- партнерство і взаємодопомога;
- повага та взаємна довіра;
- відкритість і прозорість;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності.

2.3. Офіційне висвітлення діяльності закладу та напрямів його розвитку здійснюється тільки на офіційному сайті й офіційних сторінках закладу в соціальних мережах.

2.4. Порушеннями академічної доброчесності згідно зі ст. 42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети, тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, а також повторне використання раніше виконаної іншою особою

письмової роботи (лабораторної, контрольної, самостійної, індивідуальної, тощо);

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- зловживання впливом – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави;

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

2.5. Кіровоградський обласний ЦДЮТ здійснює свою діяльність окремо від політичних уподобань, партій, релігійних об'єднань та рухів у будь-якій формі організації.

3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ ВЗАЄМОВІДНОСИН УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності й етики взаємовідносин учасниками освітнього процесу й інформування суб'єктів освітнього процесу про неприпустимість порушення принципів даного Положення здійснюється за напрямками:

- навчальний – заступник директора Кіровоградського обласного ЦДЮТ з навчальної роботи;

- науково-методичний – заступник директора Кіровоградського обласного ЦДЮТ з навчально-методичної роботи;

- організаційно-виховний – заступник директора Кіровоградського обласного ЦДЮТ з виховної роботи.

3.2. Популяризація принципів академічної доброчесності й етики взаємовідносин, інформування суб'єктів освітньої діяльності про неприпустимість порушення принципів даного Положення та реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності проводиться у тому числі методистами, завідувачами відділів та керівниками груп.

3.3. Дотримання академічної доброчесності й етики взаємовідносин педагогічними працівниками передбачає:

- дотримання норм Конституції України;

- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти;

- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до осіб, які здобувають освіту, до їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального та майнового стану, наявності судимості тощо;
- захист здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди й агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;
- об'єктивне та неупереджене оцінювання знань і вмінь здобувачів позашкільної освіти;
- якісне, вчасне та результативне виконання своїх функціональних обов'язків;
- додержання установчих документів і правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконання свої посадові обов'язки;
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування);
- дотримання правил цитування під час використання джерел інформації при написанні тез доповідей, статей, навчально-методичних матеріалів тощо;
- нерозголошення конфіденційної інформації, інформації з обмеженим доступом та іншого виду інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації;
- надання достовірної інформації;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами позашкільної освіти;
- уникання приватного інтересу та конфлікту інтересів;
- несення відповідальності за порушення академічної доброчесності;
- негайне повідомлення адміністрації Кіровоградського обласного ЦДЮТ у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу захищеним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.

3.4. Дотримання академічної доброчесності здобувачами позашкільної освіти передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм і принципів академічної доброчесності;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до педагогічних працівників;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- подання на оцінювання лише самостійно виконаної роботи, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;
- повагу честі та гідності інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від ваших;
- присутність на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- використання у навчальній та/або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотне їх цитування;
- нефальсифікацію або нефабрикування інформації, наукових результатів з їх наступним використанням у роботі (пошуково-дослідницькій);
- непропонування хабара за отримання будь-яких переваг у навчальній та/або дослідницькій діяльності;
- несення відповідальності за порушення академічної доброчесності.

4. ВИДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ ВЗАЄМОВІДНОСИН

4.1. Відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності й етики взаємовідносин під час здійснення освітньої та/або освітньо-наукової діяльності покладається на здобувачів позашкільної освіти та педагогічний склад Кіровоградського обласного ЦДЮТ.

4.2. Рішення щодо академічної й етичної відповідальності за порушення академічної доброчесності та етики взаємовідносин може прийматись особами, зазначеними у пункті 1.8 та 3.1 даного Положення.

4.3. Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності й етики взаємовідносин визначають спеціальні закони та дане Положення.

4.4. Формами проявів академічної недоброчесності є:

- академічний плагіат;
- академічне шахрайство;
- виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних робіт, наукових досліджень тощо);
- порушення методики виконання досліджень;

- академічна фальсифікація та фабрикація – публікація вигаданих результатів досліджень, будь-яких даних з питань освітнього процесу;
- приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів; наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні продукту;
- академічний обман;
- академічне хабарництво;
- конфлікт інтересів;
- приватний інтерес;
- службова недбалість;
- зловживання впливом.

4.5. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення цитувань.

Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень. Перевірці на академічний плагіат підлягають: навчальні, науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти занять та виховних заходів, що готуються до друку, рукописи статей, тези доповідей, які надсилаються до редакцій фахових видань).

Форми академічного плагіату:

- використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту), у тому числі з мережі Інтернет, без належного дотримання правил цитування;
- цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;
- спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел;
- представлення в якості власного твору (есе, дослідницької роботи, творчого проєкту, тез, статті, навчально-методичних матеріалів тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду, послугу, чи соціальні зв'язки.

4.6. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють заступники директора з відповідного напрямку роботи.

4.7. Академічне шахрайство передбачає будь-які дії учасників освітнього процесу змістом яких є:

- посилення на джерела, які не використовувалися в роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);

- списування – використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;
- повторне використання раніше виконаної іншою особою творчої роботи тощо;
- повторне оприлюднення власних творчих результатів;

4.8. Академічний обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

4.9. Академічне хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі. У свою чергу, неправомірна вигода – це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

4.10. Конфлікт інтересів – наявність в особи приватного інтересу у сфері, у якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

4.11. Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

4.12. Службова недбалість – невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

4.13. Зловживання впливом – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

4.14. За порушення правил академічної доброчесності та етики взаємовідносин педагогічні працівники притягуються до відповідальності:

- повторне проходження курсів підвищення кваліфікації;
- відмова у встановленні педагогічної категорії чи присвоєнні педагогічного звання;
- позбавлення встановленої педагогічної категорії чи присвоєного педагогічного звання;

– інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України. Порухення норм цього Положення може передбачати накладання санкцій, у т. ч. звільнення, за поданням Робочої групи із проведення моніторингу та щорічного комплексного самооцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів у закладі.

4.15. За порушення правил академічної доброчесності та етики взаємовідносин здобувачі позашкільної освіти притягуються до таких форм відповідальності:

- попередження;
- повторне виконання творчої роботи з іншої теми;
- у разі виявлення академічного плагіату робота учасника конкурсу-захисту анулюється;
- у разі повторних випадків учасник не допускається до участі в конкурсах, олімпіадах, турнірах тощо.

5. ЗАХОДИ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ, ВИЯВЛЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТІВ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ ВЗАЄМОВІДНОСИН

5.1. Під час прийому на роботу працівник знайомиться із даним Положенням під розписку після ознайомлення із Правилами внутрішнього трудового розпорядку освітнього закладу.

5.2. Положення доводиться до батьківської громадськості, а також оприлюднюється на сайті закладу.

5.3. Методисти закладу забезпечують:

- шляхом практикумів, консультацій та інших індивідуальних і колективних форм навчання з педагогічними працівниками створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня з метою попередження порушень академічної доброчесності та етики взаємовідносин;
- рецензування робіт на конкурси, на присвоєння педагогічного звання та рекомендують керівникам гуртків сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

5.4. Заступники директора за основними напрямками роботи контролюють роботу методистів.

5.5. Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики взаємовідносин та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу з вихованцями щодо етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення, цитування, посилення на джерела інформації).

6. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Це Положення набуває чинності з моменту затвердження його на педагогічній раді Кіровоградського обласного ЦДЮТ.

6.2. Зміни та доповнення можуть бути внесені наказом директора Кіровоградського обласного ЦДЮТ за рішенням педагогічної ради. У такому ж порядку Положення скасовується.

6.3. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про академічну доброчесність та етику взаємовідносин. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки та/або порушення академічної доброчесності. Заклад забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.